

UPPSALA
UNIVERSITET

2014-02-18 Dnr 2013/1411

Box 256
SE-751 05 Uppsala

Besöksadress:
S:t Olofsgatan 10 B

Handläggare:
Cilla Häggkvist

Telefon:
070-1679103

www.uu.se

cilla.haggkvist@uadm.uu.se

Rutin för hantering av misstanke om vilseledande vid examination

Det är en kvalitets- och en rättssäkerhetsfråga att Uppsala universitet har tydliga rutiner, både för att förebygga fusk bland studenter och för att hantera de misstankar om fusk som uppkommer. I denna text beskrivs Uppsala universitets rutin för hantering av de ärenden som beskrivs i 10 kap 1 § 1 p högskoleförordningen (exempelvis plagiat, otillåtet samarbete, otillåtna hjälpmedel och ändring i rättad tentamen).

Avsikten med en universitetsgemensam rutin är att alla studenter ska få, så långt som möjligt, samma information om gällande regler och behandlas lika oavsett vid vilken institution eller fakultet de studerar.

Tydlig information är grunden

Grunden för arbetet mot fusk är att alla studenter kontinuerligt under utbildningen ges tydlig information, muntligt och skriftligt, om gällande regler. När det gäller regler för samarbete (vid exempelvis inlämning av rapporter och hemtentamina) eller vilka hjälpmedel som är tillåtna eller otillåtna vid tentamina är det viktigt att information ges både under kursen och i direkt anslutning till examinationen. När det gäller plagiering i samband med olika typer av skriftliga arbeten är det viktigt att information om hur korrekt citering och källhänvisning går till ges inom samtliga utbildningar.¹

Åtgärder vid upptäckt av misstänkt fusk i skrivningssal

Skrivningsvakt som upptäcker misstänkt fusk ska informera berörd student om var det misstänkta felet består samt att det kommer att rapporteras. I övrigt får studenten, om denne så önskar, fullfölja examinationen efter att otillåtet hjälpmedel dokumenterats. Skrivningsvakten ska därefter snarast underrätta ansvarig lärare samt skriva en rapport om det inträffade, vilken ställs till den lärare som är ansvarig för tentamen. Läraren ska omgående diskutera saken med examinator.

¹ Se även Henriksson, Ann-Sofie (2008). Att förebygga plagiat i studentarbeten: en pedagogisk utvecklingsmöjlighet. Uppsala: Uppsala universitet

Åtgärder vid upptäckt av misstänkt plagiat

Bedömningen av vad som utgör plagiat kan vara svår, även om det finns ett underlag från ett plagiatkontrollsystem. Här finns en gråzon där det kan vara svårt att dra gränsen mellan otillräcklig självständighet, slarv eller missförstånd (en pedagogisk fråga) och otillåtet plagiat (en juridisk fråga).

Lärare som upptäcker ett misstänkt plagiat ska i samråd med examinator omgående ta ställning till om det handlar om försök till vilseledande, eller om det helt enkelt är så att arbetet inte når upp till kraven i kursmålen. I det senare fallet blir arbetet underkänt, alternativt ges studenten möjlighet att ändra/komplettera arbetsuppgiften. Om misstanken kvarstår inleds en process enligt nedan.

Åtgärder vid andra typer av misstänkt vilseledande vid examination

Vid andra typer av misstänkt vilseledande vid examination vidtas åtgärder enligt nedan.

Institutionens hantering vid konstaterad misstanke om fusk

Examinator ska vid konstaterad misstanke om fusk omgående informera prefekt (eller studierektor om denne har fått detta delegerat till sig). Tillsammans beslutar examinator och prefekt/studierektor om den fortsatta hanteringen av ärendet.

Varje ärende ska hanteras skyndsamt och på ett rättssäkert sätt. Det är viktigt att hänsyn tas till individens rätt till bevarad integritet.

I regel inleds processen med ett samtal med studenten. Vid detta samtal informeras studenten om misstankarna, och får möjlighet att ge sin syn på saken. Vidare informeras studenten om vad som gäller angående den fortsatta hanteringen. Det första samtalet med studenten hålls i syfte att höra studentens egna förklaringar till det inträffade.

Varje kontakt med olika parter i ärendet bör bevaras i form av tjänsteanteckningar. Kommunikationen med studenten ska vara saklig. Institutionens personal bör inte diskutera ärendet med personer utanför den krets som är inblandad i utredningen och handläggningen av ärendet.

Samtalet kan behöva kompletteras med andra utredningar för att avgöra om det finns en grundad misstanke om försök till vilseledande. Först därefter fattas eventuellt beslut om anmälan.

Om förfarandet inte kan anses bero på bristande kunskaper eller slarv, fattas beslut om en formell anmälan. Detta görs lämpligen av examinator och prefekt/studierektor tillsammans.

Vid behov kan institutionen kontakta juridiska avdelningen vid universitetsförvaltningen för ytterligare information kring regelverket och för att diskutera om misstanken kan anses grundad.

Om utredningen resulterar i att ärendet avskrivs görs en tjänsteanteckning om hur ärendet hanterats vid institutionen.

Om utredningen leder till att beslut fattas om att upprätta en formell anmälan sker följande:

- En skriftlig anmälan ställs till rektor och skickas till registrator vid universitetsförvaltningen. Anmälan ska undertecknas av prefekt/studierektor.
- Institutionen ansvarar för att studenten blir informerad om att anmälan upprättas. Informationen ska även ges skriftligt, eftersom det kan vara svårt att korrekt uppfatta all information vid ett möte där besked om att det föreligger misstanke om fusk lämnats.
- Studenten ska också informeras om att han/hon kan bli underkänd även om ärendet inte går vidare till disciplinnämnden eller om disciplinnämnden frikänner studenten, om det är så att uppsatsen/tentamen inte når upp till kraven i kursmålen.

Rektors och disciplinnämndens hantering

Juridiska avdelningen meddelar studenten att anmälan har kommit in och ger studenten tillfälle att yttra sig skriftligt över anmälan. Studenten ska då informeras om möjligheten av få stöd och råd av aktuell studentkår, som också får en kopia av anmälan.

Föredragande i disciplinnämnden utreder ärendet på uppdrag av rektor.

Rektor kan på grundval av utredningen i förekommande fall och efter samråd med den lagfarna ledamoten i disciplinnämnden:

- besluta att ärendet lämnas utan vidare åtgärd,
- själv tilldela studenten varning,
- hänskjuta ärendet till disciplinnämnden

Om rektor beslutar att hänskjuta ärendet till disciplinnämnden kommer en institutionsföreträdare, studenten och eventuella övriga berörda att kallas till nämndens sammanträde.

Disciplinnämnden består av rektor, en lagfaren ledamot, en lärarrepresentant och två representanter som utses av studentkåren.

- Vid sammanträdet får både institutionsföreträdaren och studenten ge sin syn på ärendet. Enligt högskoleförordningen har studenten rätt att närvara när andra uttalar sig inför disciplinnämnden om inte särskilda skäl talar mot det.
- När parterna har kommit till tals får de lämna rummet. Därefter fattar nämnden sitt beslut.
- Beslut meddelas studenten och institutionsföreträdaren direkt efter att det fattats. Beslutet kan bli:
 - att ärendet lämnas utan åtgärd,
 - att studenten tilldelas en varning, eller
 - att studenten blir avstängd från studier under en viss period.
- Beslut om avstängning gäller omedelbart, om inte annat sägs i beslutet. En avstängd student får inte delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid universitetet.
- Beslut om avstängning registreras i UPPDOK och berörda institutioner och CSN informeras skriftligen om beslutet. Institutionen ansvarar för att meddela berörda lärare.
- Studenten har rätt att överklaga beslut om varning eller avstängning till förvaltningsrätten.
- Studenten informeras om möjligheten att ansöka om inhibition i väntan på förvaltningsrättens dom.

Observera att institutionen inte får vidta någon egen disciplinär åtgärd mot den misstänkte studenten, varken under utredningstiden eller efter disciplinnämndens beslut.

Vad händer med betyget för aktuell examination?

Grundad misstanke om försök till vilseledande leder i normalfallet till att examinationsbeslutet beträffande studentens arbete skjuts upp till dess disciplinärendet är avgjort.

Det finns ingen automatisk koppling mellan disciplinnämndens beslut och godkännande av aktuell examination. Även om disciplinnämnden inte beslutar om någon påföljd kan studenten bli underkänd, om examinator bedömer att tentamen/upsatsen inte når upp till kursmålen.